

T.C.

VAN

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2016/1826

KARAR NO : 2017/2284

DAVACI : ██████████ BÜRO EMEKÇİLERİ SENDİKASI
VEKİLİ : AV. DUYGU DEMİREL
Mithatpaşa Caddesi 50/11 Kızılay Çankaya/ANKARA

DAVALI : MUŞ VALİLİĞİ
VEKİLİ : AV. MEHMET ÇEKİL
Muş Merkez Defterdarlık Binası Muhakemat Müdürlüğü Kat:4
Merkez/MUŞ

DAVANIN ÖZETİ : ██████████ Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü'nde VHKİ olarak görev yapan davacının, "hizmet dışında resmi sıfatın gerektirdiği itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak" fiilini işlediğinden bahisle 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125/1-B/(d) alt bendi gereğince "kınama" cezası ile tecziyesine ilişkin Muş Valiliği İl Disiplin Kurulu'nun ██████████ 2016 tarih ve ██████████ Karar sayılı işleminin; yasal sendikal haklar kapsamında üye olunan sendikanın aldığı karar doğrultusunda eyleme katıldığı, şiddet içeren bir davranışta bulunmadığı basın açıklamasına katılmasının yasal bir hak olduğu, resmi sıfatın gerektirdiği itibar ve güven duygusunu sarsacak bir durum olmadığı gerekçeleriyle hukuka aykırı olduğu iddia edilerek iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Davacının katılmış olduğu basın açıklamasının sendikal faaliyetler kapsamında değerlendirilemeyeceği, sendikal eylem dışında yapılan propaganda niteliğinde olduğu, devlet memurunun hiç bir şekilde siyasi ve ideolojik eylemde bulunamayacağı ileri sürülerek haksız ve hukuki dayanaktan yoksun davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Van 1. İdare Mahkemesi'nce dava dosyası incelenerek işin gereği görüldü:

Dava, ██████████ İli, Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü'nde VHKİ olarak görev yapan davacının, "hizmet dışında resmi sıfatın gerektirdiği itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak" fiilini işlediğinden bahisle 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125/1-B/(d) alt bendi gereğince "kınama" cezası ile tecziyesine ilişkin ██████████ Valiliği İl Disiplin Kurulu'nun ██████████ 2016 tarih ve ██████████ Karar sayılı işleminin hukuka aykırı olduğu iddia edilerek iptali istemiyle açılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 51. maddesinde; "Çalışanlar ve işverenler, üyelerinin çalışma ilişkilerinde, ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için önceden izin almaksızın sendikalar ve üst kuruluşlar kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten serbestçe çekilme haklarına sahiptir. Hiç kimse bir sendikaya üye olmaya ya da üyelikten ayrılmaya zorlanamaz." hükmüne yer verilmiş olup, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 22. maddesinde; "Devlet memurları, Anayasada ve özel kanununda belirtilen hükümler uyarınca sendikalar ve üst kuruluşlar kurabilir ve bunlara üye olabilirler" hükmü yer almaktadır.

Ayrıca Anayasanın 90. maddesinin son fıkrasında; "Usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası andlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz. Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası andlaşma hükümleri esas alınır." hükmüne yer verilmiştir.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 'Dernek kurma ve toplantı özgürlüğü'nün düzenlendiği 11. maddesinde; "Herkesin asayışı bozmayan toplantılar yapmak, dernek kurmak, ayrıca çıkarlarını korumak için başkalarıyla birlikte sendikalar kurmak ve sendikalara katılmak haklarına sahip olduğu, bu hakların

T.C.

VAN

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2016/1826

KARAR NO : 2017/2284

kullanılmasının, demokratik toplumda zorunlu tedbirler niteliğinde olarak, ulusal güvenliğin, kamu emniyetinin korunması, kamu düzeninin sağlanması ve suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amaçlarıyla ve ancak yasayla sınırlandırılabilirliği, bu maddenin, bu hakların kullanılmasında silahlı kuvvetler, kolluk mensupları veya devletin idare mekanizmasında görevli olanlar hakkında meşru sınırlamalar konmasına engel olmadığı" kuralına yer verilmiştir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125/1-B/(d) maddesinde de; Hizmet dışında Devlet memurunun itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak kınama cezasını gerektiren fiil ve haller arasında sayılmıştır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi 15/09/2009 tarihli, Kaya ve Seyhan - Türkiye kararında (application no. 30946/04); Eğitim-Sen üyesi öğretmenlere, 11/12/2003 tarihinde Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK)'nun çağrısına uyarak, parlamentoda tartışılmakta olan kamu yönetimi kanun tasarısını protesto etmek üzere düzenlenen bir günlük ulusal eyleme katılmaları nedeniyle 11/12/2003 tarihinde göreve gelmedikleri için uyarma cezası verilmesinin, her ne kadar bu ceza çok küçük olsa da, sendika üyelerinin çıkarlarını korumak için meşru grev ya da eylem günlerine katılmaktan vazgeçirecek bir nitelik taşıdığı, öğretmenlere verilen disiplin cezasının «acil bir sosyal ihtiyaca» tekâbüle etmediği ve bu nedenle «demokratik bir toplumda gerekli» olmadığı sonucuna varmış, bunun sonucu olarak, bu davada, başvuruların AİHS'nin 11. maddesi anlamında gösteri yapma özgürlüğünü etkili bir şekilde kullanma haklarının orantısız olarak çiğnendiği gerekçesiyle Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 11. maddesinin ihlal edildiğine karar vermiştir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin 27.03.2007 tarihli, Karaçay-Türkiye(Yapı Yol Sen) kararında da; toplantı yapma özgürlüğünün önemi gözönünde bulundurularak, özellikle güdülen sözde meşru amaçla orantılı olup olmadığını tespit etmek amacıyla dava konusu disiplin cezasını dosyanın tamamı ışığında incelediğini, Devlet memurlarının aylıklarının artış oranını protesto etmek amacıyla üyesi olduğu KESK'in düzenlediği eyleme katılması nedeniyle disiplin cezası adı altında başvurana uyarma cezasının verildiğini not ettiğini, oysa, verilen cezanın, her ne kadar düşük olsa da, kendisi gibi sendikaya üye kişilerin çıkarlarını savunmak amacıyla sendika üyelerinin grev ve eylemlere yasal olarak katılmamasına yönelik caydırıcı bir niteliğe sahip olduğunu, başvurana verilen "uyarma" cezasının "demokratik toplumda gerekli olmadığı" sonucuna vararak Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 11. maddesinin ihlal edildiğine karar vermiştir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin 17.07.2007 tarihli, Satılmış ve diğerleri-Türkiye(Yapı Yol Sen) kararında da; Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 11. maddesinin hangi koşullarda grev hakkı tanıdığı ve bu madde çerçevesinde bu hakkın tanımının ne olacağı hususlarına değinmeden, başvuruların işlerini üç saat süreyle yavaşlatmalarının, sendikal hakların kullanımı bağlamında toplu eylem olarak değerlendirilebileceğine kanaat getirdiği, başvurulara sivil sorumluluğunun bu eylem nedeniyle verilmiş olduğu, alınan tedbirin dernek kurma özgürlüklerine müdahale oluşturduğunu tespit ettiğini, Sözleşmenin 11. maddesinde yer alan "çıkartılmaları korumak için" ifadelerin gereksiz ifadeler olmadığı ve Sözleşme'nin, sendikanın yapacağı toplu eylem yoluyla, sendika üyelerinin mesleki çıkarlarını savunma özgürlüğünü güvence altına aldığını, sendika üyeleri tarafından gerçekleştirilecek olan bu eyleme Sözleşmeciler Devletler tarafından izin verilmesi, eylemin gelişimi ve devamının sağlanması gerektiği, Sendikanın, üyelerinin mesleki çıkarlarının korunması amacıyla müdahale etmesinin yasal olması gerektiği ve üyelerin çıkarlarının korunması yolunda sendikalarının seslerini duyurması hakkına sahip oldukları, grev yapma hakkı ile ilgili olarak Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin, her ne kadar 11. maddede bu hak açık bir şekilde ifade edilmemişse de; bu hakkın tanınmasının, hiç kuşkusuz en önemli sendikal haklardan bir tanesini teşkil ettiği, bu hakkın yanı sıra sendika özgürlüğü ile ilgili pek çok hakkın da mevcut olduğunu, üstelik Sözleşmeciler Devletlerin sendikal özgürlüğü sağlamak amacıyla izleyebilecekleri pek çok yol bulunduğunu belirtilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacının ████████ Defterdarlığı Muhasebe Müdürlüğü'nde VHKİ olarak görev yaptığı, davacının üyesi olduğu Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikasının (Eğitim Sen)

T.C.

VAN

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2016/1826

KARAR NO : 2017/2284

bağlı olduğu Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonunun kararıyla, Sağlık Emekçileri Sendikası (SES) █████ İl Başkanı İdris Gürkan hakkında █████ Valiliğince anadilde savunma yapmak istemesinden ötürü başlatılan soruşturmayı protesto etmek ve barışçıl bir eylem gerçekleştirmek için 14.02.2015 tarihinde Belediye Meydanında toplanacağı yönünde çağrıda bulunulduğu, bu kapsamda Eğitim Sen Sendikası Yönetim Kurulu Üyesi olan davacının da basın açıklamasına katılmak için belediye önüne geldiği, "Kanuna aykırı toplantı ve yürüyüşlere silahsız katılarak ihtara rağmen kendiliğinden dağılmama, görevini yaptırmamak için direnme" iddiaları üzerine soruşturma açıldığı, açılan soruşturma neticesinde düzenlenen raporda getirilen teklif doğrultusunda davacının hizmet dışında Devlet memurunun itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak fiilini gerçekleştirdiğinden kınama cezasıyla tecziyesine karar verildiği, bu işleme karşı yapılan itirazın davalı idare disiplin kurulu'nca reddedilmesi üzerine, söz konusu disiplin cezasına dair işlemin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Olayda, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin yukarıda yer verilen emsal niteliğindeki kararları ve mevzuat bir arada değerlendirildiğinde; davacının üyesi olduğu Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikasının (Eğitim Sen) bağlı olduğu Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonunun kararı uyarınca 14.02.2015 tarihinde yapılan belediye önünde toplanma, basın açıklaması eylemlerinin anılan sendikanın aldığı karar uyarınca gerçekleşen sendikal faaliyet kapsamında bir fiil olarak kabul edilmesi gerekeceği, atılan sloganların ve basın açıklaması içinde ve dışında yer alan ifadelerin, davacıyı bağlamayacağı, "suç ve cezaların şahsiliği ilkesi" uyarınca, davacının kendi eylemlerinden sorumlu olacağı, iddianamenin incelenmesinden de bir kısım şüphelilerin polis memurlarına sözlü ve fiili müdahalede bulunulduğunun somut olarak tespit edilmesine rağmen davacı hakkında sözlü ve fiili müdahalede bulunduğuna, herhangi şiddet içeren bir olaya karıştığına ilişkin somut tespitler yer almadığı değerlendirildiğinde, davacı hakkındaki hizmet dışında devlet memurunun itibar ve güven duygusunu sarsacak davranışlarda bulunduğu fiilinin sübuta ermediği anlaşıldığından, davacıya 657 sayılı Kanun'un 125/1-B/(d) maddesi uyarınca disiplin cezası verilmesine ilişkin işlemde hukuka uyarlık görülmemiştir.

Nitekim, benzer olayda Danıştay 12. Dairesi'nin 30.11.2016 tarih ve E:2016/4914, K:2016/5593 sayılı kararı da bu yöndedir.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu işlemin **iptaline**, aşağıda dökümü yapılan 154,70 TL yargılama gideri ile Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 990,00 TL vekalet ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, artan posta avansının 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 31. maddesi ile atıf yapılan Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 333. maddesi gereğince hükmün kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine, kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren 30 gün içerisinde Erzurum Bölge İdare Mahkemesi'ne istinaf yolu açık olmak üzere, 03/11/2017 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

Başkan

Üye

Üye

YARGILAMA GİDERLERİ

